

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/66225
66-169

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/09/2021 10:44
Sayı: E-120.07-
GID 0872715
501

Sayı : E-54045643-610-2210527

Konu : Soru Önergesi (7/46225)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.06.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.824927 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait 7/46225 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/46225) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 073AC8A1-C765-4A22-A30C-572B0A181885

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tülin DURAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/46225 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

2019 yılında mevzuat gereği 28 büyükşehir belediyesi ve 42 il belediyesi tarafından beyan edilen su kayıpları yıllık raporlarında yer alan veriler ile yapılan hesap ile 2019 yılı su kayıp oranı %37'dir.

İçme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi için içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrolüne ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla "İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği" (R.G 28894 sayı, 8/5/2014 tarih, Değişiklik R.G 30874 sayı, 31/8/2019 tarih) ve Yönetmelikte belirlenen esasları detaylandırmak ve su idareleri ile belediyelere yol göstermek amacıyla "Teknik Usuller Tebliği" (R.G 29418 sayı, 16/7/2015 tarih, Değişiklik R.G 31253 sayı, 23/09/2020 tarih) yayımlanmıştır.

Söz konusu mevzuatın yürürlüğe girmesi ile su idarelerinin su temininde, iletiminde, dağıtımında ve tüketiminde su kayıplarının azaltılmasına yönelik görev ve sorumlulukları belirlenmiştir. Bu mevzuat çalışmaları ile büyükşehir ve il belediyeleri su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine; diğer belediyeler su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %35, 2028 yılına kadar en fazla %30, 2033 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine indirmekle yükümlüdürler.

Tebliğ ekinde yer alan yıllık raporlar ve envanter formları, belediyeler ve su idareleri tarafından doldurularak her yıl Bakanlığımıza gönderilmekte ve belediye bazında su kayıpları takip edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından yürütülen "3 Pilot Havzada Nehir Havza Yönetim Planları Kapsamında Ekonomik Analizler ve Su Verimliliği Çalışmaları için Teknik Yardım Projesi" ile Akarçay, Batı Akdeniz ve Yeşilirmak Havzalarında içme-kullanma sektörü, tarım sektörü ve sanayi sektörü kapsamında eylem planları hazırlanmıştır. Böylelikle içme suyu sektöründe su kayıplarının azaltılması, tarım sektöründe sulama randımanının artırılması, sanayi sektöründe de suyun daha tasarruflu kullanılması için çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların Ülkemizdeki tüm havzalar için hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından suyun etkin kullanımına yönelik önemli yapısal çalışmalar yürütülmektedir.

2003 yılından itibaren, klasik sulama sistemleri terk edilmiş, yeni sulama projelerinde; minimum arazi kaybı, yüksek iletim randımanı, su alma noktalarına su ölçüm tesisi yerleştirmedeki kolaylık ve hacim esasına dayalı sulama suyu ücreti uygulanabilme imkânı, işletmedeki kolaylık, tesis ömrünün uzunluğu, bakım ve onarım masraflarının diğer sistemlere oranla düşük olması, sisteme çiftçinin fazla müdahale edememesi ve su tasarrufu sağlanması açısından yüksek basınçlı şebeke sistemi tercih edilmektedir.

2021 yılı itibariyle sulamaya açılan sulama tesislerinin % 33'ü klasik, % 38'i kanalet ve yüzde % 29'u ise borulu sulama sistemlerinden oluşmaktadır. Bu oranın tüm sulama projelerinde, etkin bir sulama yönetiminin ve önemli miktarlarda su tasarrufunun sağlanması amacıyla yeni yapılacak projeler ve eski sulama sistemlerinin modernizasyonu ile % 45-50 seviyelerine ulaşması öngörülmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

DSİ tarafından işletme ve bakım faaliyetlerinde süreklilik ve etkinlik sağlanarak, iletim kayıplarının fazla olduğu ve müdahaleye açık olan sulama şebekeleri iyileştirilmekte ve/veya modern sistemlere dönüştürülmektedir. Bu kapsamda geçtiğimiz 10 yıllık dönem içerisinde 32.134 ha alana hizmet eden 38 adet sulama tesisi kapalı sisteme dönüştürülerek yenilenmesi tamamlanmış ve işletme faaliyetlerine başlanmıştır. İnşaat çalışmaları devam eden 16 adet sulama tesisinin hizmet alanı 133.454 ha, proje yapım çalışmaları tamamlanan 46 adet sulama tesisinin hizmet alanı 135.003 ha, proje yapım çalışmaları devam eden 59 adet tesisin hizmet alanı ise 296.814 ha ve planlama/teknik rapor tanzimi çalışmaları devam eden 78 adet sulama tesisinin hizmet alanı ise 505.295 hektardır.

DSİ tarafından inşa edilen borulu sulama sistemlerinin iletim ve dağıtımının sağlanması kayıp ve kaçakların tespit edilebilmesi amacıyla öncelikle 500 ha ve üzerindeki alana sahip sulama şebekelerine elektronik ölçüm cihazlarının kurulması ve takılan elektronik ölçüm cihazlarına ait verilerin DSİ Genel Müdürlüğü ana sunucusunda kurulan sistemden takip edilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

Mevcut durumda, 428 adet limnigraf, 291 adet debimetre olmak üzere toplam 719 adet elektronik ölçü tesisi kurulumu tamamlanmıştır. Ayrıca ölçü tesisi kurulumu yapılmayan sulama sahaları için ihtiyaç belirleme ve ihale süreçleri devam etmektedir. Tahliye kanallarına da ölçü tesisleri kurulması planlanmakta olup, bu kanallardaki su miktarları da takip edilecektir.

DSİ tarafından inşa edilen tüm depolama tesislerindeki su seviyesini takip etmek amacıyla merkezi izlemeli elektronik göl gözlem istasyonu kurulum çalışmaları da devam etmektedir. Kurulan istasyonlardan anlık olarak cbsportal.dsi.gov.tr adresinden sulama tesislerindeki şebekeye alınan su miktarları ve depolama tesisleri su seviyeleri takip edilebilmektedir.

Diğer taraftan su miktarının ölçümü ve kontrolü amacıyla yeni inşa edilen basınçlı-borulu sulama tesislerine sayaç takılmaktadır. Yeni inşa edilen basınçlı-borulu sulama tesislerine sayaçlar inşa aşamasında, işletmedeki tesislere ise su kullanıcı teşkilatlarla birlikte yürütülen Bak-Onar II Projesi kapsamında takılmaktadır.

Ayrıca, DSİ 18 ve 21. Bölge Müdürlüğü sınırları içerisindeki sulama tesislerindeki pilot otomasyon projelerinde, hidrantlara takılan uzaktan kontrollü sayaç sistemi ile bitki desenine göre sulamada kullanılacak su miktarı, tesisin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunu devralan su kullanıcı teşkilat tarafından belirlenmekte, böylelikle fazla su kullanımı kontrol altına alınabilmektedir. Su kullanıcılar da arazisine gitmeden merkez aracılığıyla ya da cep telefonu uygulaması ile sulamayı başlatıp, sonlandırabilmektedir.